

vanska beseda še laže dobila novi pomén latinskega jezika, kateri je za heide po naključju imel vso enako besedo, a vso iz družega kórena.

Pogan je torej slovanska beseda, samo pomén heide je latinizem. Tudi utegne biti kriva latinščina, da je pridevnik poganъ dobil obrazilo inъ (poganinъ), kakor bi značil kacega naroda lastno ime.

Slovansko slovstvo.

Kustoca in Vis.

Tako se glasi kratek popis hudih vojská, ki ste lani bili na Laškem na suhem in na morji. Znani naš gosp. J. Alešovec je napravil ta popis v domačem jeziku po gotovih virih, in gosp. Giontini, knjigar v Ljubljani, ki je to knjižico založil, jej je oskrbel 4 podobe; ena kaže bojišče pri Kustoci, kateri viši poveljnik je bil nadvojvoda Albrecht; druga kaže bitev na morji pri Visu, ktero je vodil podadmiral Tegethof, rojen Štajarec. 40 krajc. veljá ta knjižica, ktera bo gotovo vsakemu všeč, kdor rad bere popis vojská. Zlasti pa sta gospoda Alešovec in Giontini vstregla vsem tistim našim ljudem, ki so sami v teh vojskah bili, in pa njihovim staršem, žlahtnikom in prijatlom, katerim so pripovedovali, kaj se je v hudih teh bojih godilo. Tisek knjižice je tak, da ga tudi slabe oči lahko beró. Po vsem tem jo tedaj priporočamo našemu narodu, da si jo kupi in bere za kratek čas.

* *Imena vlastita i splošna domačih živalin u Hrvator i ponekle Srbalj.* Muka Franca Kurelca. Sv. Galac 1867. — Tako se glasi jako zanimiva knjižica, ktero je ravnokar izdal učeni naš Franjo Kurelac in ki jo gosp. profesor Macun v 20. in 21. listu „Dragoljuba“ temeljito pa z veliko pohvalo rekoč, da knjižica sicer šteje samo 64 strani v mali četvrtini, al delo je tako, da ga človek ne more izpisati leto in dan, kritikuje. Izvirna je ideja, pa tudi prav praktična, ki je vodila gospoda pisatelja, da je napisal imena najnavadnejše domače živine (konja, goveda, ovce, koze, svinje, psa, mačke in kokoši) in o vsaki povedal kar koli je mogel izvedeti „a) o živinčetu čitavom, b) nečitavom, c) o majci živinskoj, d) o mladom, e) o starom, f) ob osobitosti kakvoj, g) o sastanku živinskem, h) o bredjem i radjajućem, i) o udu živinskem, k) o poganu, l) o mesu živinskem, m) o koži, n) o staji, o) o čuvaru, p) o živini okupke, q) o divljem živinčetu.“

Mnogovrstne drobtinice.

* *Duhovščina v našem cesarstvu* — šteje 55.370 oséb; med tem je 1 patrijarh, 4 primasi, 11 velikih škofov, 57 škofov, 24 namestnih škofov, 12.863 fajmoštrov (župnikov), 589 duhovnih učiteljev. Samostanov (kloštrov) možkih je 720 z 59 opáti, 45 provinciali, 6754 duhovni, 645 kleriki, 240 novinci, 1907 fratri. Piaristi imajo samostanov 60, Frančiškani raznih vrst 238, Dominikani 41, Cistercienci 47, Benediktini 37, usmiljeni bratje 31, Jezuiti 17, Premonstratensi 15, Bazilijani (grškega obreda) 26. Ženskih samostanov je 298 z 5198 nunami. Vse cerkveno premoženje znaša 185 milijonov in 672.967 gold. z 19 milijoni in 639.713 letnega dohodka.

Razstava v Moskvi.

Osnovale se je pred nekoliko leti v Moskvi društvo, ktero je imelo namen, mladino spodbadati, da spoznava pridelke Rusije. Imenovalo se je „društvo prijateljev naturopisja.“ Ustanovitelj in najmarljivejši

ud je bil g. Bogdanov, profesor zoologije (živaloznanstva) na vseučilišču. Naglo se je razvijalo društvo, in že od leta 1863. se je gojila misel, osnovati etnografično (narodopisno) razstavo, in delalo se je navdušeno in marljivo na to, da se kmalu uresniči ta misel. Gosp. pl. Daškov, darežljivi podpornik društva, je izrekel, da pridá za opravo 15.000 rubeljev. Vsled izdanega poziva so bile poslane od vseh strani noše, orodja, orožja itd., in carska rodbina je dajala dober izgled privatnim ljudem. Kmalu je bila nabrana precej popolnoma etnografična zbirka iz vseh krajev države. S početka so mislili le na ožo domovino, pozneje so pa sklenili tudi slovanske narode Avstrije in Turčije povabiti, da se udeležijo. Napravil se je zato poseben etnografičen oddelek društva; osnovala se je komisija, ktere udje so zelo marljivi bili. Poklicali so najizvrstnejše umetnike in v kratkem je bila uresničena prvotna misel.

Vse etnografične stvari so shranili v muzej, in od tod so zdaj prenesene v veliko za razstavo zdaj pripravljeno hišo med Kremeljnom in vseučiliščem. Razstava je okusno sestavljena. Gorjanci stojé na narejenih gorah, poljanci stojé med rastlinami, ktere v njih domačiji rastejo; tudi domača živina, hiše in šotori se vidijo. Vse je tako vredjeno, da stavlja pred oči gledalcu v resnici dobro podobo Rusije in sosednih slovanskih dežel. Posebne zasluge, da so fisiognomije narodov zelo karakteristično upodobljene, ima gosp. Ramasnov, profesor umetniške šole v Moskvi, s svojimi učenci.

Severna ljudstva so na strani vhoda, južna njim nasproti. V sredi na strani proti vseučilišču je carska loža in tej nasproti na pripravi planjavi somenj, kjer se vidijo vsi narodi Rusije. Med tem središčem in skrajnem koncem stojé druga azijska in evropejska ljudstva v raznih skupinah (grupah).

Vse razstavljene podobe imajo popolno človeško velikost in spadajo po dotičnem imeniku v tri glavne razdelke: v Neslovane, vzhodne in zahodne Slovane. Prvih je 114, drugih ravno toliko, tretjih pa le 63. Ta del razstave je glavni. Blizo tega se vidi v enem ločenem prostoru za Kavkuzom bogata zbirka noš, katerih je 155; za črnogorskimi hribi je kraniologični razdelek, v katerem se vidi mnogo čepin prvih naselnikov onega kraja, na katerem zdaj Moskva stoji. V drugem razdelku se nahajajo pahišne reči in orodja raznih ljudstev, pa tudi muzikalični instrumenti. Potem se vidi zbirka modelov posebno karakterističnih poslopij in pa orodij. Nahaja se tudi zbirka izvrstno izdelanih in zanimivih fotografij in narisov. (Dal. prih.)

Zabavne stvari.

Brencelj — filolog.

Nominativ: *Brencelj*,
Genitiv: *Brenceljna*.

Hudo sem razdražen, da me ne dajo Slovenca veljati, zato bodem zopet zabrenčal.

Da sem dobil svojo lepo ime po brenku — breku, to mi potrdi tudi moj brat Rimljan. On ima več imen (jaz samo dve: brencelj in obad); on se veli: tabanus, oestrum, asilus. Zakaj se oestrum tudi veli „neumnost“? Gotovo zarad tega, da, kdor je „oestro percitus“, to če reči, kogar jaz piknem, ta divjá in pride ob um. Kogar jaz piknem, tega srbí, zato malo moralni Ovid neki košček človečjega mesa imenuje: oestrum, clitoris. Vendar tudi Rimljan me je imenoval po brenku, in sicer kakor pri Pliniji berem: Bucentes, gotovo od: buccino, kar, kakor